

назустріч вступній кампанії

ПОГЛЯД

30 квітня 2013 року 3 (149)

газета Ужгородського національного університету

ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: У КЛАСИЧНІЙ НАУЦІ, У НОГУ З ЧАСОМ

У НАВЧАННІ Й ДОЗВІЛЛІ

Фізичний факультет може вважатися зразковим факультетом УжНУ: тут активно займаються науковою діяльністю, обмінюються досвідом з іншими вишами, студенти, опановуючи фах, мають змогу паралельно застосовувати свої навички, заробляючи кошти на власні потреби. Ну і, звичайно, вистачає яскравих подій: конференцій, форумів, спортивних змагань, поїздок, свят, як, скажімо, День Архімеда.

Фізичний факультет славиться своєю історією та здобутками. Цього року йому виповниться 63 роки. Це серйозний пройдений етап, за який, безперечно, фізфак тільки вдосконалювався. Сьогодні він — один із найпотужніших за науковим потенціалом в Ужгородському національному університеті. У структурі — шість випускових кафедр. Їх завідувачами працюють член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Ю. Височанський (кафедра фізики напівпровідників), доктори фізико-математичних наук, професори І. Шафраньoš (кафедра квантової електроніки), В. Лазур (кафедра теоретичної фізики з курсом фізики ядра і елементарних частинок), В. Різак (кафедра твердотільної електроніки), О. Сливка (кафедра оптики), І. Студеняк (кафедра прикладної фізики). До складу факультету входять також Науково-дослідний інститут фізики і хімії твердого тіла (директор — Ю. Височанський), Науково-дослідний інститут засобів аналітичної техніки (директор — доцент І. Головач), Проблемна науково-дослідна лабораторія фізичної електроніки (науковий керівник — І. Шафраньoš, завідувач — професор С. Поп), Лабораторія космічних досліджень (науковий керівник — доцент В. Єпішев). Тісно співпрацює з факультетом Інститут електронної фізики НАН України (директор — академік НАН України О. Шпенік). Декан факультету — доктор фізико-математичних наук, професор В. Лазур.

Окрім того, що в студентів-фізиків одна з найвищих стипендій в УжНУ, на факультеті відсутнє таке поняття, як заочне відділення. Ззовні факультет нагадує замок, і недарма: раніше на цьому місці діяв жіночий монастир. У середині корпусу впадають в око високі стелі та двері кабінетів.

Фізфак уміє дружно та весело проводити дозвілля, адже сприяють цьому і бажання самих студентів, і допомога викладачів.

Фізичний факультет УжНУ вже давно співпрацює зі словацькими вищими навчальними закладами. Щороку студенти їздять на екскурсії до Пряшівського та Кошицького університетів. Минулого року юнаки та дівчата мали змогу пройти педагогічну практику під керівництвом доцента М. Кіреша в Інституті фізики, на факультеті природничих наук Кошицького університету ім. П. Шафарика. Для українських студентів була розроблена насичена тижнева програма, яка охоплювала відвідування лекцій та фізичних практикумів, різних екскурсій, знайомство з містом та місцевою культурою. Також молоді фізики ознайомилися з новітніми технологіями, які використовуються на уроках фізики для допомоги вчителю у викладанні матеріалу. Такими є інтерактивні системи. Вони складаються із системи голосування, інтерактивної дошки та бездротового планшета. Подібні екскурсії збагачують рівень студентів і сприяють кращому розумінню діяльності європейських університетів.

Всюди суцї фізики

Дружня сім'я фізиків

У національному масштабі фізфак тісно співпрацює з провідними університетами (Київським, Львівським, Чернівецьким, Одеським, Донецьким) та науковими центрами, включаючи інститути НАН України: теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова, фізики, математики, металофізики, фізики напівпровідників, хімії поверхні, Харківський фізико-технічний інститут, а також фізики конденсованих систем, спектроскопії та інші.

На факультеті вже побутує приємна традиція: до дня Архімеда проводиться конференція в ІТ-сфері. Участь беруть лише найкращі. Крім можливості показати свої здібності, зацікавлює і матеріальна сторона — студентів відзначають пристойними преміями. На конференції інколи присутні представники американських компаній, що не може не заохочувати здорові амбіції молоді, адже шанс проявити себе за кордоном іноді випадає один раз у житті.

Ось-ось на факультеті з'явиться Wi-Fi. Спонсором виступила компанія «Jabil Circuit», яка надає послуги з виробництва електроніки. При цьому розробляє і виготовляє електричні монтажні плати для найбільших ЕОМ у широкому колі галузей, зокрема у виробництві автомобілів, споживачів товарів, мережевого обладнання, периферійних пристроїв, медичній галузі, сфері телекомунікацій тощо.

Також фізики тісно співпрацюють із компанією «Cisco Systems», найбільшою у світі з мережного устаткування, призначеного для обслуговування мереж віддаленого доступу, сервісів безпеки, мереж зберігання даних, маршрутизації і комутації, а також для потреб комерційного ринку IP-комунікацій і корпоративного ринку. Планується відкрити академію «Cisco», яка передбачає лекції, а в підсумку сертифікацію (онлайн на сайті «Cisco»). Такі умови неабияк приваблюють студентів, адже це призводить до збільшення зарплатні та сприяє вищому рівню спеціалізації.

Якщо ж юнакам і дівчатам недостатньо розумових навантажень, то після пар охочі мають можливість відвідувати гуртки з програмування.

Щорічно проводяться зустрічі випускників фізфаку, а певним зближенням учорашніх абітурієнтів зі старшими колегами-студентами є День першокурсника. Та найбільшого розмаху набуває День Архімеда. Зазвичай це дійство проводиться всередині квітня й викликає чимале захоплення. Усі в очікуванні грандіозної події. І підстав для цього декілька: свято дає можливість юнакам і дівчатам показати себе з іншого боку, зблизилися, виявити приховані таланти, доскочу повеселити викладачів та присутніх загалом. Крім того, гостями минулих років були, наприклад,

команди КВН «Аварія» (Рівне), «Фіма» (Полтава), танцювальні колективи «Family Dance Spirit» (прообраз нашого «Blitz»), танцювальні колективи із Києва, який саме перебував в Об'єднаних Арабських Еміратах, та інші.

Незважаючи на дефіцит дівчат (яких, до речі, люблять та цінують), фізфак усе ж готує їх на Міс факультету, і варто відзначити: виходить доволі непогано. А після виступів настає нічне святкування. Приймає спудів клуб «Babalu». Оскільки на дискотеку йдуть майже всі студенти факультету та ще й запрошені друзі й гості, — це єдиний клуб, що може вмістити таку кількість людей.

На фізфаці особливою популярністю користується команда КВН «ФІФА». Її представники є чинними володарями Кубка Закарпатської ліги та півфіналістами Волинської ліги Клубу веселих і найкмітливіших. На сьогодні «ФІФА» грає в галицькій (у Львові, вона особливо тим, що є телевізійною) та подільській (у Хмельницькому) лігах. А зовсім нещодавно Фізичний факультет Донецького університету запросив команду КВН і ще декількох студентів відзначити разом День Архімеда. Це вагоме визнання-досягнення, адже там збираються, крім українських команд, ще й колективи з Білорусі та Росії.

Закінчення на стор. 2

ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: У КЛАСИЧНІЙ НАУЦІ, У НОГУ З ЧАСОМ

У НАВЧАННІ Й ДОЗВІЛЛІ

Всюди суцї фізики

Закінчення.

Початок на стор. 1

Фізики не лише відвідують пари, а й мають змогу паралельно практикуватися, набувати досвіду. Студенти працюють на підприємствах «Jabil» та «Yazaki», які знаходяться в межах Ужгородського району. Інші зарекомендували себе в компаніях, що розробляють веб-сайти, програми для мобільних телефонів на операційних системах «Apple» та «Android». Також є велика перспектива в майбутньому працювати в СБУ (у галузі держспецзв'язку), в «Укртелекомі» та в УМВС.

Воднораз спудеї не тільки обмежуються фізикою і всіма її складовими, а й розвиваються завдяки різноманітним заняттям: активно займаються спортом, намагаються вести здоровий спосіб життя, оскільки будь-яка інтелектуальна праця вимагає не лише розумових зусиль, а й стеження за власним малорухливим способом життя.

На спартакиадах студенти фізфаку завжди серед призерів. Зокрема минулого сезону перемогли в турнірі з футболу серед факультетів УжНУ. Традиційно

потужною виглядає баскетбольна збірна. До послуг — секції з плавання, настільного тенісу, волейболу.

У найближчих планах фізфаку — озеленення території, збільшення кількості лавочок, квітів у коридорах. Студенти переважно заселяють третій гуртожиток, де, зазвичай, проводять різноманітні тематичні вечори відпочинку.

Другокурсниця Рената Ййбер зазначає: «Я задоволена тим, що є студенткою фізичного факультету. Звісно, дівчат там мало, у моїй групі нас тільки двоє, проте нам ніколи не буває сумно і нас завжди є кому захистити. Я встигаю навчатись, брати участь у житті підрозділу, а також займаюсь танцями в ССТ «Бліц». Окрім того, потрапила до списку студентів, які отримують можливість побачити Пряшів, чим, безперечно, пишаюсь».

Ми ж усі можемо пишатися тим, що фізики в УжНУ — справді всюди суцї, а їхній підрозділ — в авангарді факультетів нашої альма-матер.

P. S. При підготовці матеріалу використано інформацію з факультету та його офіційного сайту.

Олександр КУРТА,

студент відділення журналістики.

Фізфак тримається і на дівчатах

ІЗ НАУКОЮ НА «ТИ»

Фізфак сьогодні

Фізичний факультет сьогодні — один із найпотужніших за науковим потенціалом підрозділів в Ужгородському національному університеті. Гордістю та авторитетом фізфаку є лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки Д.Блецкан, Д.Семак, О.Кікінеші, Л.Шимон, Ю.Височанський, Д.Берча), заслужені діячі науки і техніки України Д.Блецкан, Ю.Височанський, Д.Семак, В.Різак, С.Поп), заслужені працівники народної освіти України Л.Шимон, І.Хімич.

У 2007 році для студентів започаткували науково-практичні тренінг-семінари висококваліфіковані ІТ-фахівці провідної американської фірми в галузі новітніх інформаційних технологій «SWAN». Науково-практичним полігоном для студентів-магістрантів і аспірантів кафедри є Управління СБУ в Закарпатській області та Держспецзв'язку України, експертно-криміналістичний центр УМВС України та Ужгородський науково-технічний центр матеріалів оптичних носіїв інформації ІПРІ НАН України.

На шести кафедрах факультету можна здобути класичну фундаментальну освіту й проводити наукові дослідження практично за всіма сучасними напрямками експериментальної й теоретичної, атомної і ядерної фізики, астрономії і астрофізики, оптики і спектроскопії, лазерної фізики і квантової електроніки, фізики напівпровідників і поверхневих явищ, фізики плазми і фізики фазових переходів тощо.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,

студентка відділення журналістики.

Фізики у Пряшеві

Фізики — натурі музичні

СЛОВО ВИПУСКНИКІВ

...І підтримувати високу розумову активність теж!

Ірина ПЕТРАШ, випускниця 2000 року: «Збереглися тільки приємні спогади про навчання. Які це були безтурботні часи і як це давно було, на жаль! Пригадала, як ми до різних екзаменів готувалися, на які інколи хитрощі наші хлопці йшли, щоб скласти іспит! Було весело. Цікаві й практичні, лабораторні роботи проводили. У мене й спеціальність цікава — «Фізико-технічна експертиза». Ми увійшли в історію першим випуском, а потім перейменували. Загалом навчання на точних, природничих факультетах дає розвиток мисленню, розуму взагалі. Потім можна пристосуватися до будь-якої праці. Навчання в університеті дало мені здатність знаходити логічні рішення в короткі строки й підтримувати високу розумову активність».

Андрій ЧЕРВАК, випускник 2005 року: «Учитися було цікаво впродовж всього перебування в університе-

ті. Фізфак добротний насамперед тим, що дає, на мій погляд, глибші знання, ніж, скажімо, окремі інші факультети. Ми, природно, вивчали різні предмети, проте найбільше, звичайно, фізику. Моя кафедра, прикладної фізики ще додатково давала знання із сучасної обчислювальної техніки. Вивчали досить потужні прикладні програми, і це стало в нагоді в моїй професійній діяльності. Вибір спеціальності я зробив із прицілом на те, що в нашому житті дедалі більшу роль відіграватимуть обчислювальні машини, і все більшатиме робіт, де б мені могли згодитися університетські знання».

Дозвілля ми проводили не так активно, проте завжди дружною компанією. Зі своїми студентськими друзями підтримуємо стосунки й після закінчення університету. З двома навіть працюю на одному підприємстві, у су-

міжних відділах. Студентське життя мені дуже подобалося, але, як і все хороше, швидко закінчилося. Я б хотів ненадовго повернутися в ті роки».

Михайло ЗЕЛЕНЮК, випускник 2012 року: «На нашому факультеті неможливо було нудьгувати, особливо це стосується модулів, практичних та лабораторних занять. Траплялося чимало цікавих та веселих випадків із викладачами. Наприклад, одного разу перед лабораторною наставник з електрики та магнетизму запитав, чи все розуміємо, інакше до заняття не допустить. Ми чесно відповіли: «Нічого не розуміємо»... Відтак було роз'яснено матеріал кожному окремо, а в результаті — допуск до лабораторної. Щодо модулів, то, між нами кажучи, одного разу на математичній фізиці хоч нам не дали списати, пригощали... пончиками».

Уміємо перемогати!

НАПРЯМКИ ПІДГОТОВКИ

На факультеті створено необхідні умови для підготовки бакалаврів за такими освітньо-професійними напрямками:

- фізика — 6.040203;
- прикладна фізика — 6.040204;
- мікро- та наноелектроніка — 6.050801;
- системи технічного захисту інформації — 6.170102;
- безпека інформаційних і комунікаційних систем — 6.170101; а також спеціалістів та магістрів зі спеціальностей:
- фізика — 7(8).04020301;
- фізика ядра та фізика високих енергій — 7(8).04020304;
- прикладна фізика — 7(8).04020401;
- фізична та біомедична електроніка — 7(8).05080102;
- системи технічного захисту інформації, автоматизація її роботи — 7(8).17010201.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ЗА ЗДОРОВІ УСМІШКИ Наймолодший, та один із найкращих!

Стоматологічний факультет — наймолодший факультет УжНУ. Він був створений у 2006 р. Кожен навчальний рік називаний підрозділ поповнюють нові студенти — майбутні спеціалісти в галузі стоматології. Вони не лише вчаться, а й уміють знаходити час на дозвілля. Наприклад, чого тільки варті конкурси «Міс стоматологічного»! Це свято завжди проводиться на високому рівні. Кожен глядач отримує море позитивних емоцій та хороших настроїв на цілий день. Але головне, звичайно, навчання. Юнаки та дівчата мають широкі можливості користуватися новим обладнанням та здобувати навички у своїй галузі.

фахівці України: доктори медичних наук, професори О.В.Павленко, В.І.Біда, Я.П.Нагірний, Р.В.Казакова, кандидати медичних наук, професор С.І.Кухта, доценти В.М.Горицький, В.І.Радько, Т.О.Пиндус, Ю.М.Бунь, О.В.Клітинська, Є.Я.Костенко, М.К.Добровольська, почесні доктори Ужгородського національного університету, професори Андрій Єнча, Йозеф Живчак (Словаччина), доктори філософії, доценти Єнча Янна, Петер Джула (Словаччина).

Хоч стоматфак, як зазначалося вище, і наймолодший факультет Ужгородського національного університету, проте в цьому підрозділі створили матеріально-технічну базу, яка в цілому відповідає вимогам підготовки спеціалістів на відповідному рівні.

Кожна кафедра стоматологічного факультету обладнана комп'ютерними класами; усі комп'ютери об'єднані в єдину мере-

відкрито перший в Україні Центр дитячої дентальної гігієни, де оглядають, навчають гігієнічним навичкам та лікують дітей дошкільних та шкільних навчальних закладів Ужгорода та Закарпатської області в цілому в рамках виконання програми «Здорова усмішка дітей Закарпаття», прийнятої на V сесії V скликання Ужгородської міської ради (від 16 липня 2009 року № 1148).

1 вересня 2010 р. на базі поліклініки ГУМВС у Закарпатській області відкрито факультетську стоматологічну клініку, де проходять заняття з терапевтичної та дитячої стоматології.

26 жовтня 2010 р. на базі стоматологічного факультету відкрито Центр імплантології та хірургічної стоматології, а також Університетську стоматологічну поліклініку.

2011 року відкрито зубопротезну лабораторію із сучасним вітчизняним та зарубіжним устат-

Ось на такому обладнанні відбувається занурення у фак

прямок роботи стоматфаку є міжнародне співробітництво. Скажімо, налагоджена тісна співпраця із закордонними університетами, такими як: Факультетом охорони здоров'я Пряшівського університету, Клінікою стоматології та щелепно-лицевої хірургії університету імені П.І.Шафарика з Кошице (Словаччина), Стоматологічним факультетом медичного університету Дебрецена (Угорщина), а також із Приватною стоматологічною клінікою «Пертамед» (Словаччина).

Цей підрозділ — єдиний серед стоматологічних факультетів України, на якому навчання з першого курсу ведеться із запровадженням елементів Болонського процесу, за кредитно-модульною системою.

Важливу увагу приділено практикуванню студентів. Скажімо, після другого курсу юнаки й дівчата проходять практику, закріплюючи вміння й навички з догляду за хворими в терапевтичних,

та профілактики стоматологічних захворювань, після четвертого — із терапевтичної, хірургічної та ортопедичної стоматології; п'яту курсники практикуються з дитячої стоматології (із циклами терапевтичної, хірургічної стоматології та ортодонції). Усі види практики забезпечені відповідними методичними матеріалами: програмою, переліком практичних навичок, зразками ведення щоденників тощо.

Особливістю виробничої практики студентів стоматологічного факультету Ужгородського національного університету є можливість її проходження на базі стоматологічних поліклінік та стаціонарів за кордоном — як наслідок міжнародних договорів про співпрацю, укладених між стоматологічним факультетом УжНУ та факультетами близького й далекого зарубіжжя.

Протягом 2008 — 2011 рр. на базі стоматологічного факультету нашого вишу проведено 5 науково-практичних конференцій. За 5 років роботи видано 284 публікації.

Показовий і той факт, що екскан стоматологічного факультету, професор Юрій Переста — нині проректор університету з науково-педагогічної роботи.

Усе вищесказане свідчить на користь високого рівня підготовки фахівців на факультеті, його розвитку. Тож законірно, що стоматологічний факультет є одним із провідних підрозділів УжНУ. Кожен, хто старанно навчається та хоче чогось досягнути, зуміє реалізувати себе тут. До того ж існують неабиякі перспективи для подальшого розвитку та самовдосконалення.

Недарма стоматфак славиться своїми спеціалістами. Такі перспективи, без сумніву, приваблюють абітурієнтів, яких знову чекають під час вступної кампанії. Тож ласкаво просимо на факультет здорових усмішок!

**Христина ГОЗДА,
Олександра КУЗАН,**

студентки відділення журналістики.

Студенти готові до пари

Звичайно, обсяг матеріалу, який потрібно опрацювати, чималий, зате рівень спеціалістів високий! Тож розповімо докладніше про один із кращих факультетів УжНУ.

Підрозділ готує спеціалістів за напрямком «Стоматологія», термін навчання — 5 років. Діє ліцензія на прийом 100 студентів (20 — державне замовлення, 80 — контрактна основа). На вступних іспитах 2011 — 2012 навчального року конкурс становив 14 осіб на одне місце. Це свідчить про неабияку популярність «зубного» підрозділу УжНУ!

На стоматфаці функціонують чотири кафедри: хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та онкостоматології, ортопедичної стоматології, терапевтичної та дитячої стоматології. Сьогодні на п'ятьох курсах навчаються 473 студенти.

Лекції спудеям читають кращі

жу з доступом до швидкісного безпроводного Інтернету Wi-Fi. Удосконаленню освіти сприяє використання нових інформаційних технологій, які передбачають застосування технічних засобів у навчальному процесі.

Широко використовуються навчально-контролюючі комп'ютерні програми, мультимедійні навчальні посібники та підручники. Комп'ютерне тестування ефективно використовуються при проведенні базисного, проміжного, підсумкового та заключного контролю підготовки студентів. Лекції студентам читають у лекційних аудиторіях, які оснащені мультимедійними проекторами. Викладачі та їхні вихованці мають можливість користуватися електронною бібліотекою, у якій розміщені методичні розробки, монографії, статті, підручники із загальною об'ємом 5,5 GB.

Окрім того, 18 березня 2009 року на базі факультету

Заняття передбачають застосування сучасних методик викладання

куванням. Ця лабораторія є навчально-методичним центром для студентів-стоматологів, лікарів-інтернів та лікарів-стоматологів Закарпатської області та України загалом.

Одним із провідних на-

хірургічних та стоматологічних відділеннях в обсязі обов'язків молодшого медичного персоналу та медичної сестри. Відтак студенти проходять і лікарську виробничу практику: після третього курсу — з терапевтичної стоматології

СТУДЕНТСЬКІ КОНГРЕСИ

Тріумф у Чехії

У чеському Брно на базі національного університету імені Томаша Масарика пройшов Міжнародний стоматологічний студентський конгрес. Його організувала Чеська асоціація студентів-стоматологів. Серед майже сотні учасників із 12 країн світу (крім господарів, представники Словаччини, Словенії, Грузії, Сербії, Іраку, Єгипету тощо) Україну представляв четвертокурсник стоматологічного факультету Мирослав Гончарук-Хомин.

До програми Конгресу входили професійні майстер-класи з імплантології, щелепно-лицевої хірургії, ендодонції та професійного спілкування, лекції щодо новин у дитячій стоматології та стоматологічного менеджменту. Усі наукові заходи провели всесвітньо відомі стоматологи, зокрема такі, як професор Ренато Де Толедо Леонардо, Роман Шмуцлер, Даніель Черні та ін.

Під час заходу була проведена і X Конференція наукових робіт Міжнародної асоціації студентів-стоматологів. Перемогою в ній здобув саме М.Гончарук-Хомин. Він представив «Клініко-експериментальне обґрунтування вдосконалення методик визначення віку в дорослих за стоматологічним статусом» (науковий керівник переможця — професор Є.Я.Костенко). У нагороду від британської компанії «UKLoures» Мирослав отримав спеціалізовані індивідуальні біокуляри для мікропрепарування.

Теоретичні заняття завжди поєднуються з практичними

ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ЗАНЯТТЯ

У гості до дітей

Студенти-стоматологи УжНУ провели в дошкільному навчальному закладі № 36 театралізоване заняття про користь профілактики зубних захворювань.

«Ми прийшли в садочок зі студентами п'ятого курсу, які в рамках навчання дитячій стоматології проходять профілактику стоматологічних захворювань. Студенти запланували семінар із цієї теми, який вирішили провести театралізовано — зробити постановку для дітей, оскільки вони краще сприймають інформацію саме в ігровій формі», — розповідає головний дитячий стоматолог Закарпаття, заступник декана стоматологічного факультету УжНУ Оксана Клітинська.

У виставі були задіяні усі найпопулярніші та найулюбленіші герої малечі — це і Губка Боб, і Лунтик, і Маша, і Ведмідь, котрих дітлахи одразу впізнавали.

Студенти стоматологічного факультету разом із викладачами намагаються відвідати всі дошкільні заклади Ужгорода. Під час зустрічей розповідають про профілактику зубних захворювань, показують, як правильно чистити зуби, а також проводять театралізовані виступи, які подобаються не тільки дітлахам, а й вихователям. Батьки теж позитивно відгукуються про подібні заходи в садочках. Адже зусилля спрямовані на покращення здоров'я дітей.

Габрієлла РУДЕНКО,
студентка відділення журналістики.

ВРАЖЕННЯ

Відчути себе не лише студентом, а й лікарем

Своїми враженнями про навчання й дозвілля на стоматологічному факультеті з нами радо поділилися студенти. Отож їм слово.

Під час навчального процесу

Мане МКРТУМЯН, 1 курс: «Я вважаю, що вступила на один із кращих факультетів в Ужгороді. Наш підрозділ випускає кваліфікованих спеціалістів — лікарів-стоматологів. Учитися тут — одне задоволення. Звичайно, «першачкам» важко, але сумлінна та наполеглива праця даються взнаки. Ніколи не жалкувала, що вступила саме сюди, в УжНУ. Хоч майже весь вільний час витрачаємо на навчання, але не забуваємо й про різноманітні розваги: гуляємо, ходимо групою на пікніки, у кафе. Радую те, що наш факультет забезпечений новим сучасним обладнанням. Отже, маємо можливість повністю освоїти свій фах. І взагалі, весь стоматологічний факультет зроблений за євростандартом. На першому курсі найважчі предмети — анатомія та гістологія. Утім я справляюся із ними і гадаю, що майбутні першокурсники впораються теж. Вступникам хотілося б побажати побільше терпіння. Будьте впевненими у своїх силах. І звичайно, вступаєте на наш факультет!»

Степан ЯЦКОВИЧ, 1 курс: «Без сумніву, наш факультет є одним із найкращих в УжНУ, тому що ми маємо всі умови для навчання та практики. Вчитись тут — одне задоволення для мене. Ніколи б не вибрав щось інше. Найважче, звичайно, даються профільні предмети, але з цим можна впоратися. Головне — старатися та бути наполегливим. Подобається майже все, тільки хотілося б побільше дівчат на факультеті. Вступникам бажаю набратися терпіння, побільше наснаги та гарно пройти ЗНО. Адже на державне місце ой як нелегко потрапити! Утім реально».

Валерій ПОПОВИЧ, 5 курс: «Бути лікарем — мрія дитинства. І ось вона здійснилася. За 5 років навчання на стоматологічному факультеті у мене залишилося надзвичайно багато спогадів та вражень, більшість із яких, звичайно, позитивні. Адже на нашому факультеті є все, щоб навчання було не лише продуктивним, а й цікавим. Викладачі — висококваліфіковані й навчають студентів бути не лише хорошими стоматологами, а й лікарями у цілому. Дуже радує те, що кожен здобувач фаху має доступ до стоматологічних установок, на яких може починати практичну діяльність. Абітурієнтам раджу наполегливо вчитись, адже конкурс при вступі великий. Але потрапивши на стоматологічний факультет УжНУ, можна відчути себе не просто студентом, а дійсно лікарем».

Думками цікавилися Христина ГОЗДА, Олександра КУЗАН, студентки відділення журналістики.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ЗА ЗДОРОВІ УСМІШКИ

МЕДИЧНІ ФОРУМИ

У підсумку – перемога!

Наприкінці квітня в Донецькому національному медичному університеті ім. М.Горького відбувся 75-й Міжнародний медичний конгрес молодих учених «Актуальні проблеми клінічної, теоретичної, профілактичної медицини, стоматології та фармації».

Поважне журі очолював ректор ДНМУ ім. М.Горького, член-кореспондент НАМН України, професор Ю.В.Думанський.

У заході брали участь не тільки студенти, а й молоді вчені віком до 35 років із багатьох країн світу. Були й доповідачі зі стажем роботи та науковими ступенями. Утім перше місце зайняла студентка 5 курсу стоматологічного факультету УжНУ Маріанна Коршинська. Науковий керівник переможниці — завідувач кафедри хірургічної стоматології, щелепно-лицевої хірургії та онкостоматології, доктор медичних наук, професор Василь Калій. Тема доповіді стосувалася лікування травматичних невритів у стоматології. Уперше була запропонована та обґрунтована ефективна схема консервативного лікування цієї патології. У підсумку — перемога!

КІЛЬКА ЗАПИТАНЬ ДЕКАНУ

Євген КОСТЕНКО: «Ми намагаємося вдосконалюватись»

Про переваги навчання та дозвілля на стоматологічному факультеті я попросила розповісти декана підрозділу — Євгена КОСТЕНКА.

— Євгене Яковичу, що б Ви могли сказати про переваги навчання на стоматологічному факультеті?

— Як ви, напевно, знаєте, наш факультет славиться тим, що ми маємо найновіші та найсучасніші прилади, якими студенти можуть користуватися, за допомогою яких проходить практику. Ми намагаємося вдосконалюватися, тому було зроблено інтерактивний сайт для абітурієнтів. На ньому все докладно розписано: інформація про сам факультет, роботу наукових гуртків, результати студентської діяльності, інформація про самоврядування молоді, про практику, яку можна проходити в Словацькій народній республіці, інформація про дозвілля тощо. Якщо ж говорити про лікарську практику, то студенти проходять її на базі стоматологічної поліклініки. Наступного року також планується зробити факультетивну уніфікацію стоматологічних програм України й Словацьчини на 5 курсі. Це дасть можливість нашим студентам претендувати на роботу за кордоном. Також у нас є інтернатура і, плюс до всього, маємо повне технічне забезпечення, яке допомагає на практиці, у роботі загалом.

— Які маєте здобутки на рівні студентських наукових досліджень?

— Вони значні. Це ми можемо бачити, якщо згадати тих

студентів, які представляють наш факультет на міжнародному рівні. Скажімо, Олександр Мерик. Він отримав перше місце на міжнародній конференції молодих учених у Брно. Або ж Остап Белей. Він виступав із доповіддю у Хорватії. Хотілося б іще згадати студентів-учасників Європейської спілки, Асоціації студентів стоматологів України. Вони представляли наш факультет у Белграді. На міжнародній конференції з парадонтології серед кандидатів наук розглядалися і 5 доповідей наших студентів. Звичайно, таких активістів хотілося б побільше на нашому факультеті.

— Що можете сказати про перспективи працевлаштування випускників?

— Двадцять осіб, які є на державному замовленні, можуть іти на роботу за направленням. Після закінчення навчання всі лікарі-стоматологи йдуть в інтернатуру, де перебувають протягом двох років. Після цього майбутні спеціалісти продовжують навчання в магістратурі або в інтернатурі. Лише тоді можуть влаштуватися на роботу. Лікар-інтерн має можливість як навчатися, так і працювати. Тому перспективи чималі. Також можна працювати за кордоном завдяки тим програмам, які плануємо реалізувати наступного року. Звичайно, не всі студенти працюють за направленням, утім відсоток залучених до роботи досить великий. Стоматологи можуть удосконалювати свої вміння і в приватних клініках. Для того, щоб лікар нормально працював, йому потрібно близько тисячі пацієнтів. Нині на Закарпатті майже 700 лікарів-стоматологів. Це число доволі велике, тому потрібно вміти пробиватися й бути старанним у роботі. Утім не всі залишаються працювати на Закарпатті. Дехто їде у Львів, Київ чи навіть за кордон. Звісно, потрібна неабияка вправність рук, мізки та працьовитість.

— На завершення: що б ви побажали вступникам?

— Наснаги до навчання, терпіння, витримки, розумової активності та цілеспрямованості. Адже в нас студентам знадобляться всі їхні сили.

Розмовляла Христина ГОЗДА, студентка відділення журналістики.

Студенти проходять практику в Словаччині

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: БУТИ ГАРТОВАНИМ ТІЛОМ І ДУШЕЮ, БУТИ СПОРТИВНИМ

ТЕТ-А-ТЕТ З КЕРІВНИКОМ

Олена ДУЛО: «Наші випускники можуть однаково комфортно себе почувати на роботі в освітніх і спортивних закладах, а також в оздоровчо-лікувальних установах»

Факультет здоров'я людини — один із наймолодших в УжНУ. При цьому вже встиг здобути популярність серед абітурієнтів. Докладніше про цей підрозділ нашого університету розповідає його очільник О.А.Дуло.

— **Олено Анатоліївно, із факультету фізичного виховання і спорту утворили факультет здоров'я людини. Кого ж тепер готує підрозділ у світлі останніх змін системи вищої освіти?**

— Система вищої освіти в Україні постійно вдосконалюється. Цей процес відбувається не впинно, незважаючи на те, що відповідного Закону України ще не прийнято. Безперечно, зміни стосуються й нашого підрозділу, а саме змісту освітньо-професійної програми та кваліфікації, яку отримують випускники. Якщо не вдаватися в подробиці, то сьогодні акценти зміщуються в бік фізичної реабілітації. У базовому навчальному плані з'явилося більше дисциплін медико-біологічного спрямування, а також цикл реабілітаційних технологій. А за новими державними стандартами ми готуємо фахівців для галузі «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини», напрям «Здоров'я людини», спеціальність «Фізична реабілітація». Звідси й нова назва факультету. Наші випускники отримуватимуть кваліфікацію «Бакалавр фізичного виховання і спорту, фахівець із фізичної реабілітації». Підготовка студентів здійснюється за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Бака-

лавр», «Спеціаліст», «Магістр». Ліцензійний обсяг становить 135 осіб денної форми навчання за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями та 135 осіб заочної форми навчання, також 10 осіб можуть отримати другу вищу освіту за спеціальністю «Фізична реабілітація» в Інституті післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «УжНУ». Нещодавно факультет також отримав право на підготовку аспірантів. Останні після успішного закінчення аспірантури та захисту кандидатської дисертації отримують диплом кандидата наук із фізичного виховання і спорту.

— **Практична цінність таких нововведень?**

— Суттєво розширюється діапазон можливостей у працевлаштуванні. Тепер наші випускники можуть однаково комфортно себе почувати на роботі в освітніх і спортивних закладах, а також в оздоровчо-лікувальних установах. Це враховуючи, що здоров'я людини в ринкових умовах стає достатньо цінним «товаром», дозволяє започатковувати власний бізнес, тобто створювати приватні центри здоров'я тощо.

Наші випускники будуть відповідальними за здоров'я закарпатців, а здоров'я громадян, як відомо, є не в кращій формі й потребує не тільки законів та директив, однак і практичної роботи. А існує ще потреба у фахівцях за кордоном, скажімо, у Словаччині, Об'єднаних Арабських Еміратах, де теж можна успішно працювати. Зауважу також, що жодні з 13 закарпатських вишів та філій, окрім УжНУ, не готують подібних спеціалістів.

— **В Україні діють Націо-**

нальний університет фізичного виховання і спорту України та чимало інших спеціалізованих вишів. Чому саме на Закарпатті важливо мати факультет відповідного профілю?

— По-перше, наш край має багаторічні спортивні традиції й неабиякі рекреаційні можливості загалом. По-друге, далеко не вся талановита молодь має можливість навчатися, скажімо, у Львові чи Києві. Тому й виникла необхідність у забезпеченні відповідними педагогічними та тренерськими кадрами навчально-освітніх закладів Закарпаття. Тим паче, що наприкінці ХХ століття в області тільки кожен другий вчитель фізичного виховання чи тренер мав спеціальну вищу освіту.

Ще однією передумовою створення нашого підрозділу стала гостра необхідність у підготовці спеціалістів фізичної реабілітації. Вона була викликана загрозливим зростанням кількості людей із фізичними та ментальними вадами, зокрема на Закарпатті.

— **У підсумку, наскільки я володію інформацією, спостерігається суттєве збільшення ліцензійного обсягу...**

— Так, набір зріс із 30 до 135 осіб, тобто в чотири рази перевищує початковий рівень. І це найкращий показник серед усіх факультетів вишу. Але найбільше ми пишаємося нашими випускниками. Уже маємо чимало схвальних відгуків про Миколу Щербу — директора обласної комплексної дитячо-юнацької спортивної школи «Динамо» України, Євгена Попфалуші — фахівця

з фізичної реабілітації санаторію «Гірська Тиса», Станіслава Шелехова — директора СК «Зінедін», Мар'яну Соскиду — заступника директора ОДЮСШ інвалідів, Катерину Мовчан і Анну Пушко — тренерів із художньої гімнастики, Олександра Зубковського — тренера-викладача першої категорії відділення баскетболу ЗОДЮСШ, головного тренера баскетбольної команди «Ужгород — УжНУ», чемпіонку України з гандболу 2012 року, гравців гандбольного клубу «Карпати» Наталію Скунзяк, Беату Смереку та багатьох інших. Серед них, приміром, і майстри спорту міжнародного класу, учасники зимових Олімпійських ігор, переможці змагань європейського й світового рівнів, фрістайлісти Станіслав Кравчук і Енвер Аблаєв, гірськолижник Іван Скрябін, сноубордисти Йосип Пеняк і Аннамарі Чундак, представники танцювального виду спорту Вероніка Мишко й Володимир Лятов... Їх список можна продовжувати й продовжувати. Скажімо, наші студенти протягом навчання здобули звання майстрів спорту. Це пауерліфтерка Єлизавета Бан, гирьовик Василь Потокій, спортивний орієнтувальник Євген

Сіротов, сноубордист Михайло Цібеленко, художня гімнастка Олена Дьолог...

— **Крім можливостей поєднувати навчання із заняттями спортом, чим цінний власне навчальний процес на факультеті?**

— Насамперед ми готуємо випускників із подвійною освітою (мова про фізичне виховання й фізичну реабілітацію). Далі. У підготовці фахівців, не рахуючи власне реабілітаційних технологій, передбачено вивчення 20 дисциплін спортивного напрямку: теорії і методики фізичного виховання, теорії спорту для всіх, методики фізичних вправ у спеціальних медичних групах, адаптивного фізичного виховання. А ще ж студенти проходять ряд цікавих практик, виконують різні творчі роботи тощо. До послуг молоді — університетська спортивна база, спортивні зали, майданчики, корти, басейн, бібліотека й читальний зал із великим фондом спеціальної літератури, лекційні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи.

Отже, ласкаво запрошуємо до нас нових абітурієнтів!

Розмовляв Володимир ТАРАСЮК.

МАТЕРІАЛЬНА БАЗА

Старі вікна в спорткомплексі УжНУ активно замінюють на нові. Відтак студенти й викладачі зможуть займатися у світліших і тепліших приміщеннях.

...І плавати теж!

Справжньою окрасою матеріальної бази факультету здоров'я людини є басейн.

Зі студентами, спортсменами та, зрештою, усіма, хто хоче плавати, заняття проводять досвідчені тренери й викладачі підрозділу. Свої вміння можна вдосконалити, відвідуючи секції з плавання, водного поло, аквааеробіки, водної лікувальної гімнастики.

Якість роботи басейну забезпечує сучасне устаткування очищення та підігріву води в автоматичному режимі. Відрадно й те, що споруда працює цілий день: у будні з 6.30 до 22.00, а у вихідні та святкові дні — із 9.00 до 20.00. Отже, є можливість поплавати не лише під час занять, а й у зручний час.

Змагання з плавання серед студентів у залік 62-ї Спартакіади Ужгородського національного університету

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Галузь 0102

«Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
Напрямок підготовки 6.010203 «Здоров'я людини»
Спеціальність: 7.01020302 «Фізична реабілітація»
8.01020302 «Фізична реабілітація»

КВАЛІФІКАЦІЇ

ОКР «Бакалавр» Бакалавр фізичного виховання і спорту
ОКР «Спеціаліст» Викладач фізичного виховання і спорту, реабілітолог
ОКР «Магістр» Магістр фізичного виховання і спорту, викладач, реабілітолог

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: БУТИ ГАРТОВАНИМ ТІЛОМ І ДУШЕЮ, БУТИ СПОРТИВНИМ

ВРАЖЕННЯ

Випускники й студенти про підрозділ

Олександр ШИМОНЯ, головний спеціаліст департаменту освіти і науки, молоді та спорту, випускник-відмінник 2009 року, аспірант:

— Окрім спеціальності «Викладач із фізичного виховання і спорту, реабілітолог», факультет прищепив мені вміння швидко приймати рішення. Під час навчання запам'ятався індивідуальний підхід до кожного студента, високий рівень підготовки, велика різноманітність предметів за спеціальністю. А ще — численні походи в гори, особливо на Плішку й Говерлу, плавання...

Микола ЩЕРБА, директор обласної комплексної дитячо-юнацької спортивної школи «Динамо» України:

— Я все життя в спорті, а він подарував мені все найкраще в житті. Факультет же насамперед гарантував роботу в улюбленій галузі. Запам'яталося, що у нас завжди чекали спортсменів, котрі поверталися зі зборів, змагань. Особливо таких, як учасник Олімпійських ігор Йосип Пеняк, із яким учився на одному курсі.

Наталія КАЛІНІНА, п'ятикурсниця-магістр, майстер спорту з фехтування:

— В 11-му класі я виконала норматив майстра спорту з фехтування й поступила в університет. Не жалкую, що так учинила, бо впев-

нена: зробила правильний вибір. Нині вже працюю тренером і свою спортивну діяльність продовжую з дітками. Удячна всім нашим викладачам за розуміння, допомогу в навчанні, додаткову працю без огляду на свій вільний час.

Університет підтримує всі наші починання. У 2012 році команда факультету перемогла в конкурсі «Студентська осінь». Це все завдяки викладачам, котрі навчають не лише фундаментальних наук, а й прикладних, які з легкістю можемо застосовувати на практиці.

Перспективи навчання на факультеті дуже хороші, адже відкривають чимало можливостей у майбутньому. Я, наприклад, можу працювати як тренером або ж учителем фізкультури, так і масажистом.

Багато в чому завдячуємо деканові Олені Анатоліївні, адже зараз у нас є висококваліфікований викладач із масажу (Ільдіко Мальцева), спеціальна зручна й тепла аудиторія та все для того, аби ми могли повноцінно займатися. Шкода, що я цього року випускаюся, бо навчатися на нашому факультеті — справді одне задоволення. Воно особливе й пам'ятне за всі 5 років навчання. Мабуть, найцікавішою була практична частина занять, яка щороку відрізнялася від попередньої.

Воднораз, коли ви займаєтеся спортом, то починаєте краще розподіляти свій вільний час. З'являється можливість не лише попрацювати на парах, а й провести час із друзями. Як-то кажуть, спортсмен може все, і саме спорт виховує силу духу, формує характер людини.

Юрій ФОТУЛ, студент 2 курсу, голова профкому студентів факультету здоров'я людини:

— Думаю, що наш факультет подобається всім, адже заохочує домогтися чогось важливого в житті. Для мене особисто цей підрозділ насамперед цікавий тим, що в майбутньому зможу працювати за декількома кваліфікаціями в галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини: займатися з дітьми, працювати реабілітологом, бути тренером. Робота в профкомі не заважає навчанню або ж відвідуванню різних секцій. Навпаки, дає додатковий життєвий досвід.

У вільний час ми можемо займатися різними видами спорту. Я віддав перевагу легкій атлетичі, маю перший дорослий розряд, а деякі однокурсники вже добилися звань кандидатів у майстри в інших видах спорту.

Враженнями цікавилися Володимир ТАРАСЮК, Анна МАЛАХОВА, студентка відділення журналістики.

Першокурсники на занятті з анатомії в доцента Михайла КОЧМАРЯ

Заняття зі студентами 4 курсу з дисципліни «Масаж» проводить викладач Ільдіко МАЛЬЦЕВА

ФАКТИЧНО

5 ШТРИХІВ ДО ПОВСЯКДЕННОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ФЗЛ

Це один із наймолодших підрозділів університету. Заснований 2002 року на базі спеціальності «Фізична реабілітація».

Нині активно розвиваються 3 кафедри: фізичної реабілітації (очолює професор, кандидат медичних наук Олена Дуло), теорії і методики фізичного виховання (керівник — доцент, кандидат педагогічних наук Валерій Товт), основ здоров'я (завідувач — доцент, кандидат медичних наук Ксенія Петрівна Мелега).

Факультет на сьогодні укомплектований висококваліфікованими фахівцями. Це, зокрема, 2 професори — доктори медичних наук, 11 доцентів, 11 кандидатів наук, 4 старші викладачі; 4 викладачі мають звання майстрів спорту України. Підібрані кадри дозволяють успішно виконувати навчальний план.

Факультет здоров'я людини — найпотужніший науковий підрозділ галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини на Закарпатті. Разом з управліннями освіти і науки, молоді та спорту ОДА, місцевими спортивними школами та клубами, вишами України бере активну участь у розробці стратегій розвитку галузі, вирішенні практичних проблем провідних видів спорту.

На факультеті навчається понад 500 студентів на денній та заочній формах. Серед них 10 майстрів спорту, членів збірних національних команд.

За інформацією факультету підготувала **Мирослава ГАРАЗДІЙ**, студентка відділення журналістики.

Професор Золтан ФАБРИ проводить залік у студентів-магістрів 5 курсу з науково-дослідної роботи

Заняття з дисципліни «Методи дослідження в лікарському контролі» зі студентами 2 курсу проводить викладач Мар'яна ДУБ

Викладач кафедри іноземних мов УжНУ Діана ГРАБ-СМУЖАНИЦЯ проводить підготовку бакалаврів до вступу в магістратуру

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ПІЗНАТИ ПЛАНЕТУ, ПІЗНАТИ ЛЮДЕЙ

ВИБІР

Географія починається з тебе!

Географічний факультет сьогодні — це високий рівень підготовки фахівців, яких чекають на ринку праці. Підрозділ активно співпрацює з провідними українськими та зарубіжними освітніми закладами, науковими установами України.

Сьогодні на геофаці навчається 381 студент. Тут готують не традиційних географів, а сучасних фахівців за освітніми напрямками:

- Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування.
- Кафедра землевпорядкування та кадастру.
- Кафедра туризму.
- Кафедра лісівництва.

Для підготовки висококваліфікованих спеціалістів на факультеті створена достатня матеріально-технічна база та працюють досвідчені науково-педагогічні кадри, які й забезпечують здійснення якісного навчального процесу. Серед них: доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, старші викладачі, зокрема провідні спеціалісти-практики з наукових та державних установ області. Чимало фахівців — молодь із широким світосприйняттям, яка у своєму арсеналі має великий запас різноманітних сучасних методик викладання, що найчастіше мотивує й надихає студентів.

На базі ГФ функціонують навчальні лабораторії: ґрунтознавча, геодезична, картографічна, землевпорядна, креслення, геологічна, інформатики і геоінформаційних технологій, мультимедійно-лінгвафонна, музейної й екскурсійної справи, лісівництва, деревинознавства та ін. Також діють два комп'ютерні класи з виходом в Інтернет.

Декан факультету — Степан Поп — відомий в області й далеко за її межами науковець, доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Здобуваючи фахові знання, студенти займаються науководослідною роботою, щороку стають призерами всеукраїнських олімпіад із географії, виборюють іменні стипендії, зокрема Н.Куля отримала стипендію ім. Кука (2012). Географи беруть участь у наукових та міжнародних конференціях: «Перспективи розвитку туристичної галузі в Закарпатській області» (13 вересня 2012 р., Ужгород), «Шляхи підвищення ефективності трансграничного співробітництва на новому східному кордоні ЄС» (18 вересня 2012 р., Татранська Ломніца, Словаччина), «Нові тенденції в геодезії та природокористуванні» (24 — 27 жовтня 2012 р., Ужгород), «Туризм та готельно-ресторанний бізнес» (21 — 22 березня 2013 р., Черкаси) тощо.

Факультет активно співпрацює з провідними українськими та зарубіжними освітніми закладами, науковими установами України, здійснює групові та індивідуальні поїздки науковців і студентів до різних країн світу, де представники підрозділу працюють гідями та трансферменами:

- Америка (програма «International Horizons»).
- Туреччину (оператор Tez Tour).
- Таїланд.
- Іспанія.

До слова, нещодавно, 19 березня 2013 року, було укладено угоду про обмін студентами-туризмознавцями кафедри туризму інституту в Іглаві (Чехія) та ка-

федри туризму УжНУ.

Цікаве й змістовне дозволяє супроводжуватися груповими та індивідуальними поїздками, екскурсіями. Важливою формою роботи на ГФ є підтримка й розвиток факультетських традицій: сходження на гору Говерла та на полонину Рівна, День першокурсника, Міс факультету, молодіжні дискотеки. Юнаки й дівчата геофаку вміють креативно поєднувати навчання з відпочинком, а саме: розробляють лінію власного мила, парфумів, марок і туристичний маршрут («Кавовий туристичний маршрут Закарпаття»), «Екскурсія в музей художника Коцки») тощо.

Активно працюють органи студентського самоврядування й профспілка, які традиційно за сприяння кафедр організують благодійні акції, зокрема, «Напиши Миколаю листа-2011» для дітей України, «День Європи» в Ужгороді, «Письменник за прилавком», «Крокембуш-2013».

Студенти організують походи в гори та ліси, музеї Закарпаття й національні парки, виїжджають за межі Ужгорода. Так, пам'ятними є літні практики в Одесі, на туристичній базі «Лумшори» (Перечинський район), поїздки в Тернопіль (у спелеологічні печери) та в Івано-Франківськ, де студенти збагачують свій кругозір і набувають нових професійних навичок.

Зрештою, слово самим студентам.

Моніка ТРАНЧИЧ, 3 курс, громадський декан ГФ: «Географічний факультет — один із наймолодших підрозділів університету, однак не побоюся сказати — один із найцікавіших. За цей час він набрав величезної популярності й вважається одним із найперспективніших факультетів УжНУ. У нас є безліч можливостей для активної участі у фестивалях, заходах міста, як розважальних, так і соціальних. Виконуємо чимало творчих завдань, що розвивають нас як особистостей. Студентів часто долучають до різних волонтерських рухів, це дає змогу відчутти себе потрібними, здатними змінити країну на краще. Наш факультет відкритий для свіжих поглядів на вже давно відомі речі, для нових ідей, тому успішно функціонують різні гуртки, секції, до яких, за бажання, можуть долучитися ровесники інших факультетів (наприклад, для занять черлідінгом, нетболем, петанком, дартсом)».

Юлія СОКИРКО, 1 курс, напрям «Лісове та садово-паркове господарство»: «Можливо, цей напрям серед абітурієнтів не користується такою популярністю, як, скажімо, спеціаль-

ності юридичного чи економічного факультетів, але можу сказати, що якість навчання — вищий пілотаж. Насамперед тому, що є чудовий викладацький колектив, який сприяє й загалом активності студентського життя на факультеті. Заняття ж проходять цікаво та невимушено. У цілому я задоволена, що навчаюся саме за цією спеціальністю: ґрунтовні знання та плідна праця — шлях до успіху!»

Віктор ОПАЛЕНИК, 3 курс, кафедра туризму: «Доволі рідко абітурієнт точно знає, ким хоче стати в майбутньому і як би він хотів цього досягти. Мене подібна ситуація теж не оминувала. Питання «Куди ж вступати?» постало ще у вересні випускного класу школи, але остаточно не було вирішено навіть із сертифікатом ЗНО в руках. Урешті-решт, я пройшов на державне замовлення трьох факультетів. Сьогодні навчаюся за напрямом «Туризм», який відчиняє доволі широкий спектр можливостей у працевлаштуванні (наразі вже отримав сертифікат і посвідчення екскурсовода Ужгородом, що іноді дає додаткову «копійчину» до стипендії). Студенти нашої кафедри вже встигли «посмакувати» плодами роботи, а також пройти стажування в Америці, Іспанії, Таїланді та інших країнах. На першому курсі варто взяти собі за гасло: «Знаєш мови — бачиш світ».

Добре про факультет відгукується й випускники. Вони працюють у готелях рецепціоністами,

Розчищаємо пам'ятки

тур-гідами, у лісовому господарстві. Педагогами, ландшафтними дизайнерами, у державних управлінських структурах (природоохоронних), статистики, економіки, туризму), органах виконавчої влади та фірмах тощо.

Ніна ЛОМПАРТ, випускниця 2012 року, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування: «Навчання на географічному факультеті — не лише теорія й списані лекції зошити, а й словенні яскравими емоціями 5 років студентського життя. За цей час ми мали змогу відвідати сейсмічну й метеостанцію, астрономічну обсерваторію та екологічну інспекцію; стажувалися на Чорному морі, у Кам'янці-Подільському, Луцьку; брали участь у численних конференціях у Києві та Львові. Напевно, саме через такий насичений навчальний процес час пролетів так швидко. Не встигли озирнутися — уже одягли мантиї й отримали дипломи, з якими ввійшли в історію факультету під назвою «Випуск-2012». Майбутнім абітурієнтам я б порадила бути відкритими до нових знайомств, нових вражень і нових емоцій!»

Микола ТАФІЙ, випускник 2012 року, напрям «Лісове та садово-паркове господарство»:

Міс географічного факультету-2009

«Відверто кажучи, навчатися мені було нескладно, адже хороший викладацький колектив ставився до студентів з терпінням та розумінням. Навіть після закінчення, коли мені потрібна якась допомога, без вагань звертаюся за професійною порадою до колишніх наставників».

Анастасія МАЛЬОВАНА, випускниця 2012 року, кафедра землевпорядкування та кадастру: «На обрану спеціальність у 2007 році вступила власними зусиллями та закінчила з червоним дипломом. Під час однієї з навчальних практик влітку мене прийняли на роботу в ДЗК (центр державного земельного кадастру), де офіційно працювала 1 рік. Сьогодні ж продовжую трудитися в Головному управлінні Держземагентства в Закарпатській області (ОДА). Щодо студентського життя, особливо яскравими моментами для мене були: на першому курсі конкурс «Міс географічного факультету», у якому брала участь, «Екватор» на третьому курсі та випускний. На прохання проєктора та завідувача кафедри туризму Федора Шандора тренувала першу групу на Закарпатті з черлідінгу. Хоч із одноклубниками бачусь рідко, але з усмішкою згадую студентські роки».

Віталія КУЦА, випускниця 2011 року, кафедра туризму: «Нашу кафедру на базі географічного факультету започаткували 2005 року, й на той час, коли я вступала в УжНУ (2006 рік), вона була зовсім молодою, але вже тоді користувалася немалим попитом серед абітурієнтів. Уже після закінчення другого курсу в наступні роки я поєднувала навчання з роботою. Тому й після випуску в 2011 році проблем із працевлаштуванням не було. Основними критеріями, якими потрібно керуватися при виборі фаху, — чітко усвідомлювати, куди саме ти вступаєш, і не нехтувати потенційними можливостями, що в перспективі принесуть як духовне задоволення, так і матеріальне забезпечення».

Отож якщо ви з географією на «ти», тримайте «курс» на географічний факультет УжНУ!

**Олена ГАНЗЕЛ,
Вікторія КУЗІВА,
студентки відділення журналістики**

Географи-туристи є ініціаторами ряду цікавих починань

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ: ПІЗНАТИ ПЛАНЕТУ, ПІЗНАТИ ЛЮДЕЙ

АКЦІЇ

Лісівники озеленюють територію УжНУ

Лісівники УжНУ продовжують проект озеленення університету. Цього року в рамках традиційної весняної толоки студенти кафедри лісівництва висадили 150 саджанців. Неповдалік університету відтепер ростимуть нові дерева липи, дуба червоного й модрина. На одному зі схилів продовжать формувати живопліт із граба.

Акцію контролювали й водночас допомагали у висадженні викладачі кафедри лісівництва та декан географічного факультету, професор Степан Поп. Посадковий матеріал подарувала Закарпатська лісосадна станція, а частина саджанців надійшла з Ботанічного саду УжНУ.

Людвіг Потіш, завідувач ка-

федри лісівництва, кандидат біологічних наук, доцент, розповідає, що подібні акції дуже корисні, оскільки юнаки й дівчата здобувають практичні навички із садово-паркового мистецтва: «Наші студенти систематично виготовляють проекти озеленення. Для цієї території вибрали спеціальні породи насаджень, які можна стригти, які швидше чи, навпаки, повільніше ростуть. Таким чином сформувалися три кільця із липи й дуба червоного. Далі підуть насадження модрина».

Лісівники кажуть, що посадового матеріалу вистачає. Проблема в тому, що не все приживається, тому потрібно постійно поновлювати насадження. Зараз найважливіше — уміло доглядати за деревами, які з цього часу формуватимуть новий парк біля головного корпусу УжНУ.

Наталія КАРАЛКІНА,

студентка відділення журналістики.

Озеленення — справа благородна!

Команда американського футболу разом із черлідерами

Черлідери УжНУ

Студенти-волонтери з найдовшим на Закарпатті весільним рушником-2011

Команда фінгербордерів

ПОГЛЯД Коротко

Із діяльності студентів-туристів

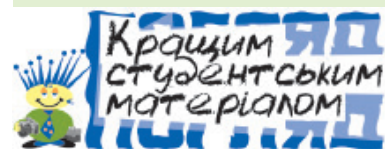
У передвеликодній тиждень за григоріанським календарем туристичний клуб студентів УжНУ «Панонія» провів волонтерські збори й розчистив сміттєві завали на руїнах храму святого Яна Непомуцького, що в ужгородському мікрорайоні Радванка. Студенти-туризмознавці винесли кілька десятків мішків сміття та розчистили від заростей відому історичну, а відповідно й туристичну пам'ятку древнього міста над Ужем.

Дипломом III ступеня нагороджено студентку кафедри туризму УжНУ Наталію Кулю за участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за напрямом «Туризм».

За високий рівень представленої роботи «Інноваційні технології в туризмі» нагороджено також студента кафедри туризму УжНУ Владислава Борисенка на всеукраїнській міжвішівській конференції.

90 різних видів марок виготовили студенти кафедри туризму Ужгородського національного університету. На нових поштових марках зображені туристичні об'єкти та маршрути Закарпаття. Вироби можна замовити в студентів кафедри туризму УжНУ. До цього в Ужгороді вони вже презентували перші в Україні регіональні поштові марки, присвячені туризму. Тоді колекція нараховувала 30 екземплярів із різними зображеннями, присвяченими туристичним фестивалям, послугам та продукції Закарпаття.

В Ужгороді силами студентів кафедри туризму УжНУ презентовано новий туристичний маршрут Ужгорода «Ян Непомуцький». Його представив студент 3-го курсу Віктор Опаленик. До програми маршруту входять відвідування руїн храму Я.Непомуцького в мікрорайоні Радванка, місць розташування пам'ятників Яну з Непомука, а також відновленої скульптури святому Яну на історичному кладовищі Кальварія. Студенти також презентували додаткову сувенірну продукцію до маршруту: парфуми, власноруч вироблене мило, гравюру, ікебану, складовими яких стали обов'язкові сакральні елементи, пов'язані з діяльністю Я.Непомуцького.

«Погляду» в № 2 (148) визнано:

матеріал «Історія першого болісного «кохання» Єлизавети ЗЕЛЕНЮК, студентки відділення журналістики. Вітаємо авторку!

ЗАХОПЛЕННЯ

Туризмознавці долучаються до геокешінгу

Студенти кафедри туризму УжНУ розпочали свій перший хід: під час волонтерських робіт знайшли та зареєстрували геокешінговий знак.

Геокешінг (geocaching від грец. γεο — Земля та англ. cache — схов) — туристична гра із застосуванням супутникових навігаційних систем, яка полягає в знаходженні сховків, створених іншими учасниками гри.

У неї можна грати сім'єю, гуртом або поодиночі. Основна ідея полягає в тому, що одні гравці готують схованку, за допомогою GPS, визначають її географічні координати та повідомляють про останні в Інтернеті. Інші гравці використовують ці координати і свої GPS-приймачі для пошуку схову.

У деяких варіантах гри схованку рекомендується створювати тільки в місцях, які представляють природний, історичний, культурний та географічний інтереси. Тому створення й пошук сховів перетворюються в активний пізнавальний процес. Учасники отримують безліч цікавих відомостей про визначні пам'ятки. Заохочуються схови, де ставиться оригінальне й важке (наприклад, багатокрокове) пошукове завдання.

На перший погляд здається, що знайти схов з допомогою GPS-приймача просто. Однак точність, із якою він визначає позицію, — від декількох метрів до декількох десятків метрів, що дозволяє тільки окреслити невеликий район місцезнаходження схову. Для точнішого відшукування контейнера слід користуватися підказками з опису схову.

Найбільшим міжнародним майданчиком гри є Geocaching.com. На цьому сайті перебуває більше 1 мільйона схованок. На території Закарпаття їх 49, заснованих українською спільнотою, та кілька десятків, створених словацькими, угорськими, польськими, чеськими й румунськими геокешерами.

ПОГЛЯД
журнал Українського національного університету

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 366

Ціна безкоштовно.

Виходить щомісяця, крім канікул. Номер підписано до друку: 29.04.13.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет. 88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано у видавничій «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел.: (352)52-27-37, 0673501794. Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральный корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.

Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор В.Ю.Тарасюк

Дизайн: Л.Я.Поліха. Набір: М.Б.Гараздій. Коректура: А.В.Малахова.